

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев 159/2018
21.03.2018. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија: Миломира Николића, председника већа, Слађане Накић-Момировић и Марине Говедарица, чланова већа, у парници тужиле – противтужене АА из ..., чији је пуномоћник Хајрија Јашаревић, адвокат из ..., против туженог – противтужиоца ББ из ..., чији је пуномоћник Милијан Радовановић, адвокат из ..., ради вршења родитељског права, одлучујући о ревизији туженог изјављеној против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 363/17 од 18.07.2017. године, у седници одржаној 21.03.2018. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија туженог изјављена против пресуде Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 363/17 од 18.07.2017. године

Образложење

Пресудом Основног суда у Краљеву П2 59/2016 од 14.03.2017. године, у првом ставу изреке, разведен је брак странака. У другом ставу изреке, одређено је да самостално родитељско право над малолетном децом странака ВВ и ГГ, врши тужила. У трећем ставу изреке, обавезан је тужени да за издржавање малолетне деце ГГ и ВВ плаћа месечно по 10.000,00 динара за свако дете, почев од 08.02.2016. године па убудуће, док за то постоје законски услови, најкасније до двадесетог дана у месецу за текући месец, на означени текући рачун законског заступника деце – мајке, а да заостале рате плати у остављеном року. У четвртом ставу изреке, уређен је начин одржавања личних односа између туженог и деце странака, тако да деца проводе са туженим: сваки други викенд од петка у 17,00 сати до недеље у 17,00 сати; сваку среду од 16,30 сати до 19,30 сати; двадесет дана током летњег распуста и десет дана током зимског распуста и наизменично код оца и мајке

породичне, верске и државне празнике, с тим да тужени преузима и враћа децу испред стана у коме живе са тужиљом. У петом ставу изреке, одбијен је противтужбени захтев туженог који је тражио да се обавезе тужиља да му, на име издржавања супружника за период од 06.03.2013. године до 07.04.2015. године, плати по 25% од своје зараде месечно, као неоснован. У шестом ставу изреке, обавезан је тужени, да тужиљи накнади трошкове парничног поступка у износу од 147.820,00 динара.

Пресудом Апелационог суда у Крагујевцу Гж2 363/17 од 18.07.2017 године, одбијена је као неоснована жалба туженог и потврђена првостепена пресуда у другом, трећем, четвртном и шестом ставу изреке.

Против правноснажне пресуде, тужени је благовремено изјавио ревизију због погрешне примене материјалног права.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду, применом члана 408. Закона о парничном поступку, па је нашао да је ревизија неоснована.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, странке су закључиле брак 14.11.2009. године и у току трајања брака су добили близанце - синове ГГ и ВВ, рођене ... године. Пошто су односи између странака озбиљно поремећени, брак је разведен.

Деца странака ГГ и ВВ иду у обданиште и њихово здравствено стање је добро.

Тужиља је рођена ... године, са децом станује приватно, издржава се од зараде коју остварује и која износи око 21.000,00 динара месечно. Плаћа закупнину у износу од 56 евра месечно и комуналне трошкове у износу до 10.000,00 динара месечно, али је материјално помажу родитељи, као и отац туженог, који јој обезбеђује дрва за огрев. За обданиште мајка издваја 10.000,00 месечно, а у новембру 2015. године узела је кредит на две и по године у износу од 150.000,00 динара са месечном ратом отплате од 6.500,00 динара.

Тужени је рођен ... године, живи у стану у власништву оца. Издржава се тако што ради хонорарно, бави се уређењем ентеријера, овај посао ради петнаест до двадесет дана месечно и тако зарађује од 30.000,00 до 60.000,00 динара месечно. Има и приходе које остварује радом на свом пољопривредном газдинству, где је посадио малине, а држи и пчеле. Поред тога га материјално помажу и родитељи.

Вештачењем од стране вештака неуропсихијатријске струке је утврђено да тужиља болује од болести зависности – ..., али да нема психички поремећај, нити је особа заостала у психичком развоју, већ је кратко лечена у току 2015. године због

депресивног поремећаја, који није био психотичан, већ на неуротском нивоу. Имала је тегобе услед болести зависности пре четрнаест година и тада је и амбулантно лечена, а такође и болнички на Институту за ментално здравље у У 2002. години је успоставила апстиненцију. Међутим, у априлу 2015. године је поново узела већу количину лекова за смирење и алкохол и потом се јавила неуропсихијатру, да би у августу 2015. године поново успоставила апстиненцију. Од децембра 2015. године узима лек ..., редовно посећује неуропсихијатра, у фази је апстиненције, уредног је психичког стања, редовно се јавља на контроле неуропсихијатру, а код ње постоји изражена мотивација за лечење и бригу о деци. Вештачењем од стране вештака психолога је утврђено да код тужиље постоје структуралне слабости личности, али да, услед одрастања, едукације у току лечења и високог степена мотивације, њена личност јача, тако да код ње не постоје значајне сметње за обављање професионалних, физичких и породичних задатака, нити за испуњавање родитељске улоге. Вештачењем од стране вештака психолога је утврђено и да је малолетни ГГ, након раздвајања родитеља, показивао љутњу и агресивност нарочито према мајци и у вртићу, али да уз сарадњу са органом старатељства дете успева да се адаптира на новонастале околности, а да је евидентна његова повезаност са мајком. Малолетни ВВ похађа вртић где је добро адаптиран, али је као и његов брат показивао љутњу и агресивност и према мајци и у вртићу, након одласка оца из заједнице, с тим што су ови облици понашања редуковани. Малолетни ВВ лакше остварује социјалне контакте и не показују знаке емоционалне нестабилности, нити одступање у развоју у односу на другу децу.

Мишљење Центра за социјални рад у ... је да су оба родитеља мотивисана за вршење самосталног родитељског права над децом, да је тужени за време трајања брачне заједнице био укључен у процес задовољавања потреба деце и да од раздвајања остварује редовне личне контакте са њима, али да сарадња родитеља у том делу није задовољавајућа, те да отац пролази кроз интензивну сепарациону партнерску кризу и да та врста ускраћености кочи његове родитељске могућности. С друге стране, мајка оставља слику адекватног родитеља, разуме важност поштовања процеса лечења, истрајна је у апстиненцији ради правилног функционисања као родитељ, па код ње нису уочени елементи који би указали на присуство контраиндикација за вршење родитељског права над децом, након развода. Деца су повезана са мајком и у њеном присуству се осећају сигурно и заштићено, а мајка испољава негујући заштитнички став према деци. Стога је Центар за социјални рад предложио да вршење родитељског права треба поверити тужили као мајци, а да се лични односи између туженог и деце странака одржавају, тако да деца проводе са туженим: сваки други викенд од петка у 17,00 сати до недеље у 17,00 сати; сваку среду од 16,30 сати до 19,30 сати; двадесет дана током летњег распуста и десет дана током зимског распуста и наизменично код оца и мајке породичне, верске и државне празнике, с тим да тужени преузима и враћа децу испред стана у коме живе са тужиљом.

Код тако утврђеног чињеничног стања, правилан је закључак нижестепених судова да је основан тужбени захтев за поверавање деце на самостално вршење

родитељског права мајци, одговарајуће уређење начина одржавања личних односа деце са оцем, као и издржавање, док је противужбени захтев неоснован.

Одредбе члана 77. Породичног закона, прописују услове за самостално вршење родитељског права. Одредбом члана 77. став 3. наведеног закона прописано је да један родитељ врши сам родитељско право на основу одлуке суда када родитељи не воде заједнички живот, а нису закључили споразум о вршењу родитељског права.

Одредбом члана 266. став 1. Породичног закона, прописано је да је у спору за заштиту права детета и у спору за вршење, односно лишење родитељског права, суд увек дужан да се руководи најбољим интересом детета.

Одредбом члана 270. Породичног закона, прописано је, да је, пре него што донесе одлуку о заштити права детета или о вршењу односно лишењу родитељског права, суд дужан да затражи налаз и стручно мишљење од органа старатељства, породичног саветовалишта или друге установе специјализоване за посредовање у породичним односима. Одредбом члана 272. став 2. истог закона прописано је да, ако родитељи нису закључили споразум о вршењу родитељског права или суд процени да њихов споразум није у најбољем интересу детета, одлуку о поверавању заједничког детета једном родитељу, о висини доприноса за издржавање од стране другог родитеља и о начину одржавања личних односа детета са другим родитељом, доноси суд.

У смислу одредбе члана 266. став 1. Породичног закона, и по налажењу Врховног касационог суда, најбољи интерес деце је да буду поверена на самостално вршење родитељског права мајци, имајући у виду укупно утврђено чињенично стање, мишљења вештака одговарајућих струка и извештај Центра за социјални рад, односно органа старатељства. Побийана пресуда донета је у складу са напред наведеним одредбама Породичног закона, као и члана 3. став 1. Конвенције о правима детета.

Одредбе члана 61. Породичног закона, уређују личне односе детета са родитељем са којим не живи. Одредбом става 1. истог члана, прописано је да дете има право да одржава личне односе са родитељем са којим не живи. Одредбом става 2. овог члана, прописано је да право детета да одржава личне односе са родитељем са којим не живи може бити ограничено само судском одлуком када је то у најбољем интересу детета. Начин одржавања личних односа је у складу са извештајем органа старатељства. Одлука о издржавању донета је правилном применом члана 160. и 162. Породичног закона.

Суд је ценио наводе ревизије, па је нашао да су исти неосновани. Врховни касациони суд сматра да је материјално право правилно примењено, те да су неосновани ревизијски наводи којима се указује на погрешну примену материјалног права. И по оцени Врховног касационог суда, према околностима

конкретног случаја најбољи интерес деце поуздано је утврђен у већ спроведеној судској процедури, сагласно Породичном закону.

Остали наводи ревизије представљају понављање навода који су истицани у жалби против првостепене пресуде, које је другостепени суд правилно оценио као неосноване и за ту оцену дао јасне и довољне разлоге, које овај суд у свему прихвата.

На основу члана 414. Закона о парничном поступку, донета је одлука као у изреци.

**Председник већа-судија
Миломир Николић, с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић